

Biroul permanent al Senatului

Bp. 287 / 20.07.2021

Biroul permanent al Senatului

380 / 01.09.21

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind declararea zilei de 24 iunie „Ziua Iei”

Analizând propunerea legislativă privind declararea zilei de 24 iunie „Ziua Iei” (b287 din 24.06.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3460/29.06.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D590/29.06.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect declararea zilei de 24 iunie „Ziua Iei”. Intervenția legislativă este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că *„Ja, văzută, astăzi, ca piesă principală a costumului tradițional, a devenit un obiect emblematic, cu valoare memorial-afectivă, fiind considerată marcă a identității culturale românești și de aceea considerăm necesară instituirea unei zile oficiale în care să se celebreze acest bun românesc cu valoare universală.”*

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Având în vedere că măsurile preconizate la art.2 au implicații asupra bugetului de stat, sunt incidente prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată, privind solicitarea unei informări din partea Guvernului, precum și dispozițiile art.15

alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare atât la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, cât și la obligativitatea precizării surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

În acest sens, precizăm că, la pct.71 din considerentele Deciziei nr.643/2020, Curtea Constituțională a constatat că, *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art.138 alin.(5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern.”*.

3. Semnalăm că Secretarul General al Senatului a transmis Consiliului Legislativ, cu adresa nr.B500 din 25.09.2014, propunerea legislativă pentru instituirea Zilei Naționale a Iei Românești, fiind emis avizul favorabil nr.1185/21.10.2014.

Ulterior, respectiva propunere legislativă a fost respinsă de Senat la data de 11.03.2015 și de Camera Deputaților, în calitate de Cameră Decizională, la data de 11.11.2015. Precizăm că în raportul Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Camerei Deputaților s-a menționat faptul că *„plenul Camerei Deputaților aprobat de curând adoptarea Legii privind instituirea Zilei Naționale a Portului Tradițional din România, ce urmează a fi promulgată. Prin această reglementare se instituie, a doua duminică din mai ca sărbătoare națională a portului tradițional, ce oferă atât românilor cât și etnicilor din comunitățile minorităților naționale, posibilitatea să își pună în valoare portul tradițional. În acest context membrii Comisiei au evitat să creeze paralelisme nedorite și au hotărât să respingă această propunere legislativă.”*

În fondul activ al legislației naționale regăsim Legea nr.102/2015 privind instituirea Zilei Naționale a Portului Tradițional din România, publicată în Monitorul Oficial al României nr.323 din 13 mai 2015, care stabilește la art.1 și 2 faptul că se instituie a doua duminică din luna mai ca Zi Națională a Portului Tradițional din România, precum

și faptul că „*Cu prilejul Zilei Naționale a Portului Tradițional din România se organizează activități sociale, spectacole și concursuri cultural-artistice, prin care se evidențiază valorile inestimabile pe care le reprezintă costumele tradiționale specifice fiecărei zone*”.

Pentru a se evita paralelismul legislativ, interzis de art.16 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, recomandăm ca în Expunerea de motive să se prezinte mai detaliat argumentele potrivit căreia este necesară instituirea Zilei Iei, distinct de Ziua Națională a Portului Tradițional din România.

4. Analizând conținutul propunerii legislative, semnalăm că potrivit art.6 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

De asemenea, se poate observa că dispozițiile prezentei propuneri legislative au un caracter declarativ, deoarece acestea nu sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia, ci sunt, mai degrabă, generate de dorința, de a stabili, fără echivoc și într-un singur caz, declararea zilei de 24 iunie ca „Ziua Iei”.

Astfel, formulările „*pot fi organizate activități culturale, sociale și artistice și pot fi difuzate, prin mijloacele de informare în masă, materiale*”, „*pot acorda sprijin logistic și pot aloca fonduri din bugetele proprii*”, respectiv „*Unitățile educaționale, unitățile de cult, centrele comunitare, instituțiile culturale, precum și reprezentanțele diplomatice ale României, sunt invitate să participe la acțiuni de promovare a iei*” utilizate la art.2, nu au caracter imperativ, nu instituie obligații în sarcina autorităților administrației publice centrale sau locale sau a altor subiecți de drept, ci sunt redactate sub forma unor recomandări, rămânând la aprecierea entităților anterior menționate în ce măsură vor pune în aplicare dispozițiile preconizate. Astfel, sunt încălcate dispozițiile art.8 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, prin modul de exprimare, actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu.

Caracterul pur declarativ al propunerii legislative, prin care nu se constituie în mod efectiv drepturi și obligații, este de natură să

determine ambiguități cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce. Or, de esența unei legi, ca act juridic al Parlamentului, este însuși caracterul normativ al acesteia, iar nu unul eminent declarativ, lipsit de efecte juridice. De aceea, apreciem că o asemenea sferă de reglementare poate fi realizată printr-o simplă declarație a Parlamentului, fără caracter normativ.

Prin urmare, apreciem că, sub aceste aspecte, propunerea legislativă este susceptibilă a încălca prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea legii, prin raportare la art.3 alin.(1) coroborat cu art.52 alin.(1) din Legea nr.24/2000.

Potrivit jurisprudenței constituționale, o lege trebuie să fie elaborată în conformitate cu Constituția, să reprezinte actul juridic al Parlamentului, să exprime și să reglementeze relații sociale generale. Caracterul normativ al legii impune stabilirea unor dispoziții exprese referitoare la drepturi și obligații ce trebuie stabilite în sarcina destinatarilor normei juridice, dar și a consecințelor nerespectării acestor obligații, prin instituirea de sancțiuni.

5. Sub rezerva celor exprimate la pct.3 și 4 de mai sus, semnalăm că propunerea legislativă poate fi îmbunătățită și din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) pentru asigurarea unității în redactare cu alte acte normative similare, recomandăm reformularea **titlului** și a **art.1**, astfel:

„*Lege pentru instituirea zilei de 24 iunie ca «Ziua Iei»*”;

„*Art.1. - Se instituie ziua de 24 iunie ca «Ziua Iei»*”.

b) la **art.2**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesară marcarea celor două alineate cu „(1)”, respectiv cu „(2)”.

PREȘEDINTE
Flora MORDACHE

București
Nr.576/19.07.2021